

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÊ ĐỨC LIÊM

**ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC KHU CÔNG NGHIỆP
ĐẾN VIỆC LÀM CỦA NÔNG DÂN
THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LÊ ĐỨC LIÊM

**ẢNH HƯỞNG CỦA CÁC KHU CÔNG NGHIỆP
ĐẾN VIỆC LÀM CỦA NÔNG DÂN
THỊ XÃ PHỔ YÊN, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số ngành: 8 62 01 15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hà Quang Trung

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu do chính tôi thực hiện, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào. Mọi nguồn số liệu và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Lê Đức Liêm

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các cơ quan, các cấp lãnh đạo và cá nhân. Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng Đào tạo, các Thầy, Cô giáo khoa Kinh tế nông nghiệp và Phát triển nông thôn thuộc trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong suốt quá trình nghiên cứu.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới **TS. Hà Quang Trung** - Người đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ủy ban nhân dân thị xã Phổ Yên, phòng Lao động Thương binh và Xã hội thị xã Phổ Yên, phòng Kinh tế thị xã Phổ Yên, Liên đoàn lao động thị xã Phổ Yên, Chi Cục Thống kê thị xã Phổ Yên, UBND và các hộ nông dân các xã Hồng Tiến, Phường Bãi Bông, phường Đồng Tiến và cán bộ, công nhân tại các doanh nghiệp tôi đã tiến hành trực tiếp khảo sát số liệu.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo các Phòng, đơn vị thuộc Ban bồi thường GPMB&QLDA và tập thể cán bộ, công chức, viên chức thị xã Phổ Yên - nơi tôi đang công tác đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn!

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Tác giả luận văn

Lê Đức Liêm

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	v
DANH MỤC CÁC BẢNG	vi
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN.....	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học và thực tiễn	2
Chương 1. CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận của vấn đề nghiên cứu.....	4
1.1.1. Khái niệm công nghiệp hoá.....	4
1.1.2. Khái niệm khu công nghiệp.....	5
1.1.3. Khu công nghiệp và vấn đề việc làm của nông dân	6
1.1.4. Vấn đề về việc làm.....	10
1.1.5. Ảnh hưởng của Khu công nghiệp đến việc làm của nông dân	19
1.1.6. Những nhân tố ảnh hưởng đến việc làm của nông dân trong quá trình công nghiệp hóa.....	20
1.2. Cơ sở thực tiễn của vấn đề nghiên cứu	26
1.2.1. Kinh nghiệm trên thế giới về KCN giải quyết việc làm cho người lao động.....	26
1.2.2. Kinh nghiệm KCN giải quyết việc làm cho người lao động ở một số địa phương tại Việt Nam.....	27
1.3. Tổng quan tài liệu nghiên cứu	31
1.4. Bài học kinh nghiệm rút ra cho thị xã Phổ Yên.....	32
CHƯƠNG 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	35
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	35

2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	35
2.1.2. Kinh tế - xã hội.....	37
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	43
2.3. Phương pháp thu thập thông tin.....	43
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	43
2.3.2. Phương pháp xử lý và phân tích số liệu.....	47
2.3.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	47
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	48
3.1. Thực trạng phát triển các Khu công nghiệp ảnh hưởng đến việc làm của người dân.....	48
3.1.1. Thực trạng lao động chuyển dịch từ nông nghiệp sang làm việc tại các Khu công nghiệp.....	48
3.1.2. Các KCN Phố Yên ảnh hưởng đến một số lĩnh vực khác	58
3.2. Đánh giá chung những ảnh hưởng của các khu công nghiệp đến việc làm và đời của hộ nông dân.....	60
3.2.1. Ảnh hưởng tích cực.....	60
3.2.2. Ảnh hưởng tiêu cực.....	62
3.3. Một số giải pháp cơ bản góp phần vào giải quyết việc làm cho nông dân trong vùng ảnh hưởng của KCN	63
3.3.1. Mục tiêu và quan điểm của thị xã Phố Yên về phát triển các khu công nghiệp	63
3.3.2. Định hướng xây dựng, phát triển các khu công nghiệp của thị xã Phố Yên.....	64
3.3.3. Một số giải pháp cơ bản góp phần tạo việc làm mới ổn định và nâng cao đời sống cho nông dân tại các KCN trên địa bàn thị xã Phố Yên..	65
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	71
1. Kết luận	71
2. Kiến Nghị.....	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO	73
PHIẾU KHẢO SÁT DOANH NGHIỆP	77

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Dạng viết tắt	Dạng đầy đủ
1.	BQL	Ban quản lý
2.	CHXHCH	Cộng hòa xã hội chủ nghĩa
3.	CN	Công nghiệp
4.	CNH	Công nghiệp hóa
5.	CNH - HĐH	Công nghiệp hóa - hiện đại hóa
6.	CN-XD-DV	Công nghiệp-xây dựng-dịch vụ
7.	CNXH	Chủ nghĩa xã hội
8.	DN	Doanh nghiệp
9.	ĐTH	Đô thị hóa
10.	DV	Dịch vụ
11.	ĐVT	Đơn vị tính
12.	FDI	Vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài
13.	HĐLĐ	Hợp đồng lao động
14.	HTX	Hợp tác xã
15.	KCN	Khu công nghiệp
16.	KCX	Khu chế xuất
17.	KT - XH	Kinh tế - xã hội
18.	NLĐ	Người lao động
19.	NN	Nông nghiệp
20.	NN - CN - DV	Công nghiệp - nông nghiệp - dịch vụ
21.	NN-LN-TS	Nông nghiệp-lâm nghiệp-thủy sản
22.	TM	Thương mại
23.	TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
24.	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Tình hình thu hồi đất phục vụ cho các KCN và tạo việc làm cho người lao động năm 2017.....	48
Bảng 3.2. So sánh số lao động trên diện tích đất quy hoạch, sử dụng cho phát triển các KCN đang hoạt động	49
Bảng 3.3. Cơ cấu kinh tế và lao động thị xã Phổ Yên năm 2013 - 2017.....	50
Bảng 3.4. Thống kê số lao động trong các khu công nghiệp.....	51
Biểu 3.5. Chất lượng lao động qua các năm 2013-2017.....	51
Biểu 3.6. Thu nhập của NLĐ qua các năm từ 2013-2017	52
Bảng 3.7. Thống kê số lao động làm việc trong KCN năm 2017.....	53
Bảng 3.8. Thu nhập của NLĐ khi làm việc tại DN KCN.....	53
Bảng 3.9. Hình thức tuyển dụng lao động của 30 DN được khảo sát	54
Biểu 3.10. Việc làm của NLĐ theo loại hình DN.....	55
Bảng 3.11. Tình hình DN đào tạo cho NLĐ	56
Bảng 3.12. Tính ổn định công việc của NLĐ	56
Bảng 3.13. Kết quả khảo sát ý thức chấp hành tổ chức kỷ luật lao động	57
Bảng 3.14. Đánh giá ảnh hưởng của khu công nghiệp Phổ Yên	59
Bảng 3.15. Ý kiến nhận định của người dân về ảnh hưởng của các khu công nghiệp Phổ Yên đến việc làm và thu nhập của người dân	60

TRÍCH YẾU LUẬN VĂN

1. Tên tác giả: Lê Đức Liêm

2. Tên đề tài: Ảnh hưởng của các khu công nghiệp đến việc làm của nông dân thị xã Phổ Yên.

3. Mục tiêu nghiên cứu:

- Khái quát được tình hình cơ bản của thị xã Phổ Yên.
- Đánh giá được thực trạng quá trình phát triển các KCN trên địa bàn thị xã Phổ Yên ảnh hưởng tới việc làm của nông dân.
- Đánh giá được những ảnh hưởng tích cực và tiêu cực của các khu công nghiệp (quá trình công nghiệp hoá) tới việc làm của người nông dân.

4. Các phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp thu thập thông tin.
- Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.
- Phương pháp chọn mẫu điều tra.
- Phương pháp điều tra.
- Phương pháp xử lý và phân tích số liệu.

5. Kết quả nghiên cứu chính

Quá trình phát triển các KCN đã góp phần mang lại một diện mạo mới cho thị xã Phổ Yên. Phát triển các KCN là bước đi tất yếu trong quá trình phát triển KT - XH của Phổ Yên, quá trình đó đã mang lại sự dịch chuyển tích cực trong cơ cấu kinh tế NN - CN - DV từ 64,7% - 11,9% - 23,4% năm 2013 sang 3,2% - 79,7% - 17,1% năm 2017. Cơ cấu việc làm khu vực NN - CN - DV từ 83,3% - 7,5% - 9,2% năm 2013 sang 51,5% - 38,1% - 10,4% năm 2017.

Lao động người Phổ Yên dịch chuyển mạnh từ lao động nông nghiệp sang làm lao động công nghiệp tại các DN KCN (công nhân, nhân viên, quản lý,...) từ 4.862 người năm 2013 lên 17.390 người năm 2017, tăng 12.528 người.

Việc làm mới được hình thành sau khi các KCN đi vào hoạt động tăng thu nhập cho nông dân trên địa bàn như cho thuê nhà trọ, kinh doanh, buôn bán, phục vụ cho người lao động,... nói chung phát triển các loại hình dịch vụ theo nhu cầu của người lao động làm việc tại các KCN.

Tuy nhiên, cũng chính quá trình phát triển các KCN đã làm giảm tuyệt đối việc làm của lao động làm nông nghiệp tăng lao động làm công nghiệp, tệ nạn xã hội có xu hướng gia tăng, gây nguy cơ và tiềm ẩn nguy cơ thất nghiệp cho lao động NN và tăng sức ép về tìm kiếm việc làm đối với họ.

Mặc dù đã đạt được một số kết quả nhất định, song vấn đề giải quyết việc làm cho lao động NN vẫn còn một số bất cập: chất lượng nguồn lao động thấp chưa đáp ứng được yêu cầu của doanh nghiệp, một lượng không nhỏ lực lượng lao động thiếu việc làm, việc làm không phù hợp, chính sách giải quyết việc làm còn nhiều điểm chưa hợp lý, tình trạng ô nhiễm môi trường ngày một gia tăng,...